

Posudek oponentky diplomové práce

Ústav sociální práce Univerzity Hradec Králové

Autorka závěrečné práce: Bc. Markéta Pešková

Název závěrečné práce: **Interdisciplinární pomoc ženským obětem domácího násilí**

Hodnocení formulace hlavního cíle práce:

a) dobře

Odůvodnění:

Cílem diplomové práce je „*popsat aktuální teorie problematiky domácího násilí, a zaměřit se na dostupnost, kvalitu a možnosti pomoci jeho ženským obětem s důrazem na interdisciplinární přístup pomáhajících subjektů*“ (s. 8). V Úvodu jsou vymezeny také dílčí cíle, logická struktura práce, je stručně prezentována výzkumná strategie a přínos práce do praxe.

Další komentáře k Úvodu:

- Autorka uvádí, že „*cílem metodické části bude pokusit se zhodnotit, zda je tato práce a spolupráce z pohledu pracovníků pomáhajících organizací efektivní, a případně navrhnout postupy, jak ji zlepšit*“ (s. 9), ale metodická část má sloužit ke zdůvodnění výzkumné strategie.
- Hlavní cíl výzkumu se odlišuje od hlavního cíle diplomové práce. Jeho formulace zní: „*Jak vnímají členové interdisciplinárního týmu nastavení efektivity systému pomoci ženským obětem domácího násilí v Hradci Králové*“ (s. 9). Problém je, že není v souladu s formulací hlavního cíle, který avizuje zaměření na „dostupnost“, „kvalitu“ a „možnosti pomoci“. Odlišná formulace cíle se pak ještě objevuje v metodické části.

Hodnocení struktury práce: a) dobře

Odůvodnění:

Autorka vymezuje pojmy „domácí násilí“, „důsledky domácího násilí“, „právní pomoc obětem domácího násilí“, „interdisciplinární pomoc ženským obětem domácího násilí“. Vzhledem k tomu, že jako jedna složka hlavního cíle práce je uvedeno „*popsat aktuální teorie problematiky domácího násilí*“, považuji za značné pochybení, že se takovým teoriím autorka v teoretické části vůbec nevěnuje. V rámci kapitoly o interdisciplinární spolupráci mi není jasná logika členění subjektů působících v oblasti domácího násilí. Koordinační instituce – Intervenční centrum – je uvedena až jako poslední, přestože má logicky nejzásadnější roli (a to i ve vztahu ke studovanému oboru „sociální práce“). Absentuje vymezení pojmu „efektivita“ ve vztahu k cíli práce, či „kvalita“ a „dostupnost“ (záleží na tom, který z uvedených cílů je platný). Celkově se nepodařilo zcela propojit teoretickou část s částí praktickou (nejsou vymezeny všechny klíčové pojmy využitě v cílech a tazatelských otázkách).

Hodnocení teoretické části práce: b) velmi dobře

Odůvodnění:

Teoretická část vychází z adekvátních odborných zdrojů. Název kapitoly 1.4 **Osobnost ženy jako „oběti“ domácího násilí** budí dojem, jakoby příčinou domácího násilí byla deviantní osobnost ženy. Reálně se však autorka osobnosti (bohudíky) nevěnuje, ale popisuje emoce, které prožívá oběť domácího násilí. Taktéž v kapitole 1.5 **Osobnost agresora – pachatele** autorka popisuje příčiny domácího násilí, více než osobnost. Opět je to spíše dobře, protože redukce příčin domácího násilí na psychické příčiny, by byla zjednodušující. Autorka obě zmíněné kapitoly nevhodně nazvala. V kapitole 4.8 **Možnosti pomoci při práci s obětí** -

Magistrát města Hradec Králové absentuje vymezení tzv. „sociální práce na obcích“, pro kterou jsou oběti domácího násilí také jednou z cílových skupin.

Hodnocení metodické části práce: a) velmi dobře

Odůvodnění:

Metodická část zahrnuje vymezení cílů, transformaci dílčích cílů do tazatelských otázek (s. 53 - 54; v tabulce absentují indikátory, takže není přehledná vazba tazatelských otázek na teoretickou část; je evidentní, že tazatelské otázky vznikaly nahodile „od stolu“), odůvodnění zvolené výzkumné strategie (kvalitativní výzkumnou strategii a techniky SWOT analýzy a kvalitativního interview lze považovat za optimální volbu), je vymezena strategie volby výzkumného souboru, jsou reflektována rizika využití výzkumné strategie. Absentuje vymezení způsobu zpracování kvalitativních údajů a jak bylo pracováno se SWOT analýzou (je pouze popsána jako výzkumná technika).

Dílčí připomínky k metodické části:

- V celé práci se objevuje trojí formulace hlavního cíle výzkumu: V Úvodu „*Jak vnímají členové interdisciplinárního týmu nastavení efektivity systému pomoci ženským obětem domácího násilí v Hradci Králové*“ (s. 8) a „*Jak vnímají členové interdisciplinárního týmu nastavení efektivity systému pomoci ženským obětem domácího násilí v Hradci Králové*“ (s. 9), zatímco v metodické části hlavní cíl zní „*Zjistit z názorů expertů mezioborových subjektů v Hradci Králové, kteří pracují v přímé práci s ženskými oběťmi domácího násilí, zda na základě praktické zkušenosti vnímají, že jejich spolupráce pomoci těmto obětem je dostatečně efektivně nastavena*“. Není tedy jasné, co je hlavním cílem výzkumu.
- Posledně jmenovaná formulace cíle je formulována jako uzavřená (zda), zatímco formulace výzkumné otázky jako otevřená (jak).
- K posledně jmenovanému cíli se vztahuje z DVO pouze DVO4, ostatní formulaci cíle přesahují.
- Operacionalizace DVO1 „*Vyhodnocení teoretické základny pro existenci interdisciplinární spolupráce v Hradci Králové*“ (kromě toho, že není formulováno jako otázka) se nevztahuje k „teoretické základně“, ale ke „složení a kompetencím v týmu“, taktéž v operacionalizaci DVO2 neodpovídají tazatelské otázky DVO (autorka se např. vůbec neptá na „metody“, ale ptá se na financování).
- Operacionalizace „efektivity“ je taktéž sporná, protože autorka v teoretické části nevymezila, jak termín „efektivita“ vnímá (interpretace o efektivitě nepojednává vůbec).
- Některé tazatelské otázky jsou formulované jako uzavřené, což v kvalitativním výzkumu není vhodné.

Hodnocení zpracování výsledků výzkumu: a) velmi dobře

Odůvodnění:

Interpretace je provedena dle stanovených dílčích cílů, jednotlivá zjištění jsou doplněna citacemi z rozhovorů. Klíčová zjištění nejsou zdůrazněna tučným písmem, takže se čtenář/ka ve zpracování údajů hůře orientuje. Celkově práce prezentuje velmi zajímavá zjištění a samotná interpretace je velmi kvalitně provedena.

Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce: a) dobře

Odůvodnění:

Vzhledem ke zmatené formulaci hlavního cíle práce se naplnění cílů obtížně hodnotí.

Hodnocení formální stránky práce: a) velmi dobře

Odůvodnění: Autorka v textu špatně odkazuje na internetové zdroje v textu.

Hodnocení přínosu práce pro praxi sociální práce či sociální politiky: a) velmi dobře
Odůvodnění: Práce implicitně zahrnuje implikace do sociální práce, ale využití není formulováno explicitně.

Další připomínky: nemám

Otázky k obhajobě:

1. Autorka se nevěnuje vymezení aktuálních teorií domácího násilí, což si vytyčila jako jednu složku hlavního cíle práce. Jaké lze tedy nalézt teorie domácího násilí?
2. Které právní dokumenty upravují tzv. „sociální práci na obcích“ a jak se vztahují k oblasti domácího násilí?
3. Jak by autorka vzhledem ke zmatení v rámci formulace hlavního cíle výzkumu naformulovala tento cíl, tak aby zahrnoval všechny uvedené DVO? A jak by měly být formulovány DVO, aby zkoumaly to, na co se ptá autorka v tazatelských otázkách? Respektive – očekávám od autorky, že přinese logickou operacionalizační tabulku.

Celkové zhodnocení práce: a) dobře

Odůvodnění:

Diplomová práce Bc. Markéty Peškové působí ambivalentně. Na jedné straně jsou zřejmé zaujetí pro téma a snaha zpracovat práci pečlivě, ale zvolený postup zahrnuje velkou řadu logických pochybení. V každém případě se jedná o diplomovou práci, která by měla být obhájena.

28. 4. 2015 v Hradci Králové

Mgr. Radka Janebová, Ph.D.